

О. Ф. Притуп

аспірант кафедри соціальної і гуманітарної політики
Національної академії державного управління при Президентові України

СТАН БІБЛІОТЕЧНОЇ МЕРЕЖІ ЯК ПОКАЗНИК КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Стаття присвячена дослідженню сучасного стану бібліотечної мережі на регіональному рівні. Охарактеризовано рівень забезпеченості бібліотеками в розрізі регіонів. Розкрито основні проблеми бібліотечних установ у міській і сільській місцевостях. Наведено недоліки діючої системи фінансування бібліотечної справи в Україні. Розглянуто особливості підготовки кваліфікованих бібліотечних кадрів. Визначено пріоритетні напрями державної політики щодо вдосконалення діяльності бібліотек на регіональному рівні.

Ключові слова: бібліотечна мережа, культурний розвиток, культурна політика держави, регіон, регіональний аспект.

Постановка проблеми. Одним із важливих завдань сучасної державної культурної політики України є забезпечення функціонування базової мережі закладів культури. Згідно з Законом України «Про культуру» до базової мережі закладів культури відносяться бібліотеки, які здійснюють бібліотечно-інформаційну діяльність у сфері культури та забезпечують права громадян на доступ до культурних цінностей. Таким чином, діяльність бібліотеки розглядається в контексті загального розвитку культури. Стрімкий розвиток суспільства на сучасному етапі тісно пов'язаний з інноваційними перетвореннями в усіх сферах життєдіяльності людини. Такі перетворення потребують оперативного та повного інформаційного забезпечення. Найбільший потенціал для цього мають бібліотечні установи, які завжди виконували роль посередника між людиною та інформацією. Незважаючи на наявність потужних інформаційних ресурсів та висококваліфіковані кадри, що слугують основою для розвитку освіти, науки, культури, бібліотеки потребують певної модернізації та інноваційного розвитку.

У сучасних умовах можливість успішного функціонування бібліотек, особливо на регіональному рівні, залежить від вирішення ряду проблем, пов'язаних із нормативно-правовим, фінансовим та організаційним забезпеченням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Державне управління у сфері культури досліджували в своїх працях В. Андрущенко [1], Ю. Богуцький [1], І. Дзюба [3], В. Карлова [5], В. Малімон [7], П. Ситник [11], В. Скуратівський [11], В. Трощинський [11], Н. Фесенко [12], Г. Чміль [13], С. Чукот [14] та інші науковці. Питання щодо функціонування бібліотечної мережі в Україні розглядали Т. Богуш [2, 9], В. Козлова [6], Л. Любаренко [9], О. Мастіпан [9]. Проте недостатньо уваги приділяється дослідженню стану бібліотечної мережі та регіональних особливостей діяльності бібліотек у сучасних умовах.

Мета статті – проаналізувати сучасний стан розвитку бібліотечної мережі в регіонах та визначити основні напрями вдосконалення діяльності бібліотек.

Виклад основного матеріалу. Бібліотечна мережа України – один із основних елементів культурної інфраструктури держави, головним завданням якої є забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів бібліотечних установ. Бібліотеки відіграють важливу роль для духовного розвитку суспільства, патріотичного, правового та екологічного виховання підрастаючого покоління, формування стійкого інтересу до вивчення та розуміння національної історії та культури.

Базовим законодавчим документом, який регулює діяльність бібліотек, є Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну

справу», прийнятий ще в 1995 році, який визначає статус бібліотек, правові та організаційні засади діяльності, встановлює вимоги до формування та збереження бібліотечних фондів, бібліотечного обслуговування, визначає права громадян на отримання бібліотечних послуг і залучення до цінностей національної й світової культури, науки та освіти, що зберігаються в бібліотеках [8]. Враховуючи швидкі темпи розвитку інформаційних технологій, зазначений закон вже не в повній мірі відповідає потребам сучасного розвитку бібліотечної справи та бібліотечного обслуговування населення й потребує доопрацювання та доповнення.

Згідно з вищезазначеним законом бібліотеки за своїм значенням поділяються на: всеукраїнські загальнодержавного значення (національні, державні); республі-

канські (АР Крим); обласні; міські; районні; селищні та сільські.

На сьогодні бібліотечна мережа нараховує близько 40 тис. бібліотек державної та комунальної власності різного відомчого підпорядкування. Вона складається з мережі публічних (у тому числі спеціалізовані для дітей, юнацтва, осіб із фізичними вадами) та спеціальних (академії наук, науково-дослідних установ, навчальних закладів, підприємств, установ, організацій) бібліотек.

Особливу роль у бібліотечному обслуговуванні населення відіграють публічні бібліотеки. Їх чисельність складає 17 272 (із них 13 710 – у сільській місцевості). На відміну від спеціалізованих, наукових, університетських та інших бібліотечних закладів вони забезпечують прямий і постійний доступ до інформаційних ресурсів усіх

Таблиця 1

Рівень забезпеченості бібліотеками за регіонами на кінець 2015 року

Область	Кількість бібліотек, од.	Кількість бібліотек на 100 000 осіб
Вінницька	969	60,5
Волинська	599	57,4
Дніпропетровська	800	24,6
Донецька	517	-
Житомирська	883	70,8
Закарпатська	493	39,2
Запорізька	561	32,0
Івано-Франківська	765	55,3
Київська	891	51,4
Кіровоградська	581	59,7
Луганська	337	-
Львівська	1 339	52,8
Миколаївська	525	45,3
Одеська	861	36,0
Полтавська	799	55,5
Рівненська	603	51,9
Сумська	576	51,7
Тернопільська	896	84,1
Харківська	827	30,4
Херсонська	518	48,8
Хмельницька	929	71,8
Черкаська	732	58,9
Чернівецька	401	44,1
Чернігівська	727	69,6
Усього	17272	40,4

категорій користувачів. Характеристика рівня забезпеченості бібліотеками в розрізі регіонів наведена в табл. 1.

Наведені вище дані свідчать, що найбільш забезпечені бібліотечними установами Львівська, Вінницька, Хмельницька, Тернопільська, Київська, Житомирська, Одеська області, а найменша кількість бібліотек розташована в Луганській, Чернівецькій, Закарпатській, Донецькій, Херсонській та Миколаївській областях. Проаналізувавши дані рівня забезпеченості бібліотеками на 100 000 осіб, слід зазначити, що найбільший відсоток забезпеченості у Тернопільській, Хмельницькій, Житомирській, Чернігівській областях, а найменший – у Дніпропетровській, Харківській, Запорізькій, Одеській та Закарпатській областях. Виявлено нерівномірність розміщення бібліотек та охоплення населення їх обслуговуванням. Наприклад, рівень забезпеченості бібліотечними установами у Чернігівській області вищий за Харківську область більш як у 2 рази, хоча загальна кількість бібліотек у Чернігівській області менша на 100 одиниць, ніж у Харківській. Це можна пояснити тим, що кількість населення у Харківській області значно більша за Чернігівську. В Харківській області більше освітніх, наукових, культурних установ. Загалом виявлено таку закономірність: чим менша кількість населення в регіоні, тим вищий рівень забезпечення його бібліотеками.

З табл. 1 також видно, що регіони з приблизно однаковою кількістю бібліотек, приміром Дніпропетровська і Житомирська області, мають надзвичайно різний рівень забезпеченості населення бібліотечними установами. У Дніпропетровській області він майже у три рази менший порівняно з Житомирською. Така різниця пов'язана з тим, що кількість населення Дніпропетровської області переважає Житомирську втричі, проте місцева влада не докладає належних зусиль для збереження та розвитку закладів культури.

У порівнянні з іншими регіонами найбільша кількість бібліотек розташована у Львівській області. Цьому сприяють ефективна державна політика щодо розвитку сфери культури на регіональному рівні з боку органів державної влади та органів

місцевого самоврядування та ставлення місцевого населення до збереження і розвитку закладів культури, зокрема бібліотек. Також важливу роль тут відіграють історія та традиції даного регіону.

На особливу увагу заслуговують бібліотеки, розташовані у сільській місцевості. У соціокультурній інфраструктурі сучасного села бібліотека є найважливішим, а в деяких селах взагалі єдиним культурним центром. Проте сучасний стан бібліотечних установ у сільській місцевості дуже складний. Саме ці бібліотеки відчували найбільший тягар економічної та фінансової нестабільності, характерної для країни протягом останніх років. Матеріально-технічна база сільських бібліотек потребує оновлення, оснащення сучасними технологіями. Книжкові фонди знаходяться у критичному стані через відсутність надходжень нових видань вже багато років. Ці проблеми потребують осмислення, вивчення, а, можливо, і вирішення.

З огляду на анонсовані Президентом України зміни до Конституції України, зокрема щодо посилення самостійності місцевих громад, можемо прогнозувати оптимізацію кількості бібліотечних закладів (як у бік їх зменшення, так і збільшення) залежно від потреб громади в кожному окремому регіоні. Загалом же нормативи щодо розташування бібліотек у містах, які ґрунтуються на поверховості забудови та кількості населення, не відповідають реальному стану речей і наявним потребам. Очевидно доцільніше при впорядкуванні бібліотечної мережі регіону враховувати кількість населення та думку місцевої громади. Варто звернути увагу на організацію нестационарних форм обслуговування. Можливо, є сенс облаштувати одну повноцінну сучасну бібліотеку, визначивши при цьому обов'язкові параметри (площа, оновлення фонду, технічні засоби, кількість назв передплачених періодичних видань, доступ до Інтернету тощо), і паралельно розвивати нестационарні форми обслуговування. Це дасть змогу забезпечити населення якісним бібліотечним обслуговуванням [2, с. 7].

Із метою подолання дисбалансів у розвитку бібліотечних установ у різних регіонах, що загрожує негативними наслідками

для всієї культурної сфери, необхідно поліпшити становище зі щорічним поповненням фондів публічних бібліотек та за рахунок коштів державного, регіональних і місцевих бюджетів забезпечити бібліотечні установи всіх регіонів комп'ютерною технікою, оргтехнікою і доступом до Інтернету. Всі ці заходи і дії мають бути закріплені на законодавчому рівні.

За минулі десятиріччя стрімкого розвитку інформаційних технологій змінилися і сьогоdnішній користувач бібліотек, і характер його потреб. Все це призводить до еволюції традиційних бібліотечних технологій та форм бібліотечного обслуговування населення в регіонах, характеру взаємодії з органами влади та партнерами, різними соціальними групами. До традиційних функцій просвітницького характеру, збереження та примноження культурного надбання суспільства додаються функції інформаційних центрів, які забезпечують доступ до світових інформаційних мереж та баз даних. Але брак коштів на комплектування та технічне оснащення не дає бібліотекам у повній мірі накопичувати, систематизувати та аналізувати будь-яку інформацію з різних галузей знання, встигати за культурним та інформаційно-технологічним розвитком суспільства [9, с. 3–4].

Головним джерелом фінансування бібліотечної діяльності в Україні є Державний бюджет. Однак на сьогодні в його основі відсутні чіткі нормативи, загальний розмір асигнувань на бібліотечну справу є незначним і має тенденцію до скорочення. У зв'язку зі скрутним економічним станом бібліотеки змушені вводити платні послуги. Фінансові проблеми спричиняють інформаційний дефіцит та недостатнє забезпечення бібліотек новітніми технологіями, що гальмує темпи наукового та культурно-освітнього розвитку українського суспільства. Очевидно, що діюча система фінансування бібліотечної справи в Україні є неефективною та потребує вдосконалення з позицій основних принципів правового регулювання.

Одним із важливих напрямів діяльності бібліотеки на регіональному рівні є формування та зберігання документно-інформаційних ресурсів, що включає облік, раціональне розміщення, реставрацію,

консервацію, оцифровування, вилучення документів тощо. Успішність функціонування бібліотеки як центру інформації зобов'язує бібліотечних фахівців швидко та адекватно реагувати на зміни в інформаційних потребах користувачів, удосконалювати форми обслуговування, надавати якісне інформаційне консультування, розширювати спектр бібліотечно-інформаційних послуг.

В умовах обмеженого фінансування бібліотечної галузі в регіонах кваліфікований персонал значною мірою визначає успіх діяльності бібліотеки, застосовуючи свої знання та вміння для пошуку необхідної інформації, використання наявної літератури та інших джерел інформації.

В Україні досить низький суспільний статус бібліотечної професії. Вона є непривабливою для молоді (середній вік бібліотечних працівників сьогодні – 50–55 років). Причинами такої ситуації є те, що рівень заробітної плати не відповідає очікуванням бібліотечних працівників і рівню завдань, які вони повинні виконувати у суспільстві, відсутністю соціальних гарантій. На імідж бібліотек також впливає той факт, що матеріально-технічна база бібліотечної мережі не відповідає сучасним вимогам інформаційного суспільства, недостатньо поширені інноваційні форми роботи книгозбірень [10].

Однак в Україні існує проблема з підготовкою кваліфікованих бібліотечних спеціалістів. Підготовку бібліотечних кадрів здійснюють 6 навчальних закладів III–IV рівнів акредитації (університети та академії), розташованих разом із філіями чи відокремленими підрозділами у 8 областях, у т. ч. (до російської анексії) в АР Крим, в яких можна отримати вищу бібліотечно-інформаційну освіту зі спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр, спеціаліст і магістр. У 18 областях України розташовані 19 навчальних закладів I–II рівня акредитації (училища і коледжі культури), в яких функціонують бібліотечні відділи чи предметно-циклові комісії бібліотечних дисциплін, що пропонують підготовку молодших бакалаврів і бакалаврів зі спеціальності «Бібліотечна справа». Підвищення квалі-

фікації працівників бібліотек здійснюється в інститутах післядипломної освіти та центрах безперервної освіти на базі 4 ВНЗ III–IV рівнів акредитації, які пропонують своїм слухачам вивчення лише фахових та професійно-орієнтованих дисциплін у різних формах і форматах (заняття за спеціалізованою навчальною програмою, методичні практикуми, семінари, лекції, практичні заняття, тренінги тощо).

Загалом, навчальні заклади України випускають недостатню кількість фахівців для забезпечення якісної роботи бібліотек. Навчальні матеріали, що використовуються в навчальному процесі, не завжди відповідають викликам, які сьогодні пред'являє інформаційне суспільство, базоване на знаннях.

Бібліотечний працівник є посередником між користувачем та інформацією. Працюючи в умовах сучасного освітнього середовища, працівники бібліотеки повинні максимально задовольняти потреби відвідувачів, здійснюючи диференційоване обслуговування користувачів із використанням інноваційних технологій: у читальних залах, абонементних, електронних залах.

Для підвищення професійної підготовки та кваліфікації працівники регіональних бібліотек вивчають досвід інших бібліотек, розробляють інструкції та впроваджують нові технології у практику.

Після внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» регіони стали більш самостійними. Публічні книгозбірні перейшли у комунальну власність. Вирішення основних проблем діяльності бібліотек у різних регіонах відбувається по-різному. Це залежить від місцевих органів влади та їх ставлення до бібліотек як до об'єкта культурної інфраструктури регіону.

Для подальшого успішного функціонування бібліотечної мережі на регіональному рівні місцева громада має усвідомити важливість і потребу в існуванні бібліотечної галузі, оскільки жоден заклад культури не може замінити бібліотеку у виконанні її функцій як культурного, освітнього та інформаційного центру регіону.

Тільки комплексні дії, більш широке партнерство і підтримка з боку влади, депутатського корпусу та громади дозво-

лять бібліотекам розвиватися інноваційно, творчо, стати сучасними, дієздатними, необхідними суспільству закладами культури [6, с. 19].

Сьогодення впливає на функції бібліотеки, трансформує її соціальну роль у суспільстві. Таким чином, виникає необхідність розширення, а, можливо, і перегляду пріоритетних функцій бібліотек, визначення нової соціокультурної орієнтації бібліотечної діяльності, яка полягає у взаємодії бібліотеки з суспільством. Рівноправне партнерство бібліотеки можливе в галузі бібліотечного та інформаційного обслуговування, освіти, у сфері розкриття людського потенціалу, в культурно-дозвільній діяльності. Форми такого партнерства включають: співробітництво у розробці програм; співробітництво з органами місцевої влади; спільне користування ресурсами; спільну підготовку персоналу; співробітництво у поповненні фондів; координацію дій у використанні електронних служб і мереж; спільні заходи на підтримку освіти, формування особистості; співробітництво щодо задоволення потреб різних соціальних груп: дітей, молоді, людей із обмеженими можливостями, пенсіонерів і т. ін. Проявляючи ініціативу із залучення партнерів до своєї діяльності, відповідаючи на запити населення, виконуючи свою місію, бібліотека сприяє соціальній єдності жителів регіону [9, с. 3–4].

В умовах формування всесвітнього інформаційного простору міжнародна співпраця набуває все більшого значення. Вона є невід'ємною умовою подальшого розвитку країн на фоні поглиблення економічних, культурних, політичних та освітніх взаємовідносин. Основними напрямками міжнародного співробітництва в бібліотечній сфері є обмін науковою, технічною, економічною інформацією і документами, партнерство у створенні і застосуванні міжнародних інформаційних систем, творчий обмін співробітниками і студентами.

В Україні останнім часом працівники бібліотечних установ активізували свою участь у роботі з міжнародними організаціями, частіше почали проводити та брати участь у міжнародних конференціях. Бібліотекарі реалізували сотні проектів із залученням позабюджетного фінансування,

спрямованих на актуалізацію діяльності книгозбірень та покращення бібліотечного обслуговування. Використання зарубіжного досвіду у діяльності вітчизняних бібліотек з урахуванням їх регіональних особливостей є суттєвим чинником прогресивного розвитку бібліотечної мережі України.

Загалом, для підвищення ефективності діяльності бібліотечної мережі необхідно вдосконалити законодавчу базу шляхом внесення змін до чинних нормативно-правових актів щодо розвитку бібліотечної сфери та розробити проекти нових, які б враховували регіональну специфіку функціонування бібліотек. Важливим є розроблення та впровадження нових стандартів у діяльність бібліотек, які б відповідали міжнародним нормам. Такі зміни до нормативно-правової бази в галузі бібліотечної справи забезпечать надання якісних бібліотечно-інформаційних послуг та інтеграцію українських бібліотек у світовий інформаційний простір.

В умовах складної економічної ситуації в Україні виникає потреба переглянути існуючу систему фінансування бібліотек із державного та місцевих бюджетів. Розвиток бібліотечної галузі залежить не лише від збільшення фінансування, а й від удосконалення існуючих та застосування нових засобів і механізмів фінансового забезпечення. Варто реформувати законодавство України в напрямі створення більш сприятливих умов для залучення додаткових коштів на розвиток бібліотечних установ на регіональному рівні шляхом надання податкових пільг.

Ще одним важливим завданням державної політики щодо розвитку бібліотечної сфери є забезпечення професійного розвитку персоналу бібліотечних установ. Для цього необхідно розробити та впровадити збалансовану структуру підготовки фахівців із вищою освітою для роботи у бібліотеках із метою забезпечення підготовки конкурентоспроможних фахівців для високотехнологічного та інноваційного розвитку бібліотек через співпрацю органів державної влади, громадських об'єднань, бізнесу, поєднання освіти з наукою та практикою; створення інституціональних умов для розвитку гнучкої системи безперервної бібліотечної освіти. Важливим є

сприяння залученню до професії активної, творчої та ініціативної молоді шляхом забезпечення гідної оплати праці, поліпшення матеріально-технічної бази бібліотек, створення належних умов для роботи в усіх регіонах (забезпечення комп'ютерною та оргтехнікою і виходом в Інтернет). Така робота в бібліотеках має враховувати потреби особи, інтереси держави, територіальних громад і працедавців.

Висновки. Розвиток бібліотечної мережі значно впливає на соціокультурний стан регіонів. Бібліотеки мають потужний потенціал для консолідації суспільства, спрямування його на засвоєння європейських цінностей, інтеграцію України у європейське співтовариство, для підвищення якості життя, рівного доступу до інформації, знань і культурного надбання. Водночас існує низка серйозних проблем, що суттєво гальмують процеси трансформації та подальшого розвитку бібліотечної сфери України. Серед таких: недооцінка ролі бібліотек як соціальних інститутів; недосконалість чинної нормативно-правової бази; недостатнє фінансування бібліотечних установ; нерівномірність розміщення бібліотек у регіонах та охоплення населення їх обслуговуванням; недостатня кількість кваліфікованого персоналу; незадовільний стан матеріально-технічної бази; відсталість упровадження інформаційних технологій і т. д.

Українським завданням державної політики щодо вдосконалення діяльності бібліотек на регіональному рівні є розроблення комплексу заходів для подолання вищезазначених проблем. Зокрема, впровадження новітніх інформаційних технологій; створення електронних каталогів; розширення можливостей участі бібліотек у науково-дослідницькій діяльності; утвердження нових принципів міжнародного співробітництва; трансформація функцій бібліотечної мережі. Модернізація бібліотечної мережі шляхом покращення її матеріального стану та впровадження у практику обслуговування сучасних інформаційних технологій не тільки підвищить ефективність збереження та використання інформаційно-бібліотечних ресурсів, а й значно вплине на престиж та привабливість бібліотек.

Список використаних джерел:

1. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті / Ю.П. Богуцький, В.П. Андрущенко, Ж.О. Безвершук, Л.М. Новохатько; за ред. Ю.П. Богуцького. – К. : Знання, 2007. – 679 с.
2. Богуш Т.І. Результати вивчення стану забезпечення міського населення України публічними бібліотеками / Соціологічні дослідження в бібліотеках : інформ.-аналіт. бюл. Вип. 44-45 / уклад. Т.І. Богуш ; наук. ред. З. Савіна ; М-во культури України, Нац. парлам. б-ка України. – Київ, 2014. – 68 с.
3. Дзюба І.М. Між культурою і політикою / І.М. Дзюба. – К. : Сфера, 1998. – 374 с.
4. Заклади культури, мистецтва, фізкультури та спорту України у 2015 році : стат. бюл. – [Електронний ресурс] / Держ. служба статистики України. – К. : 2016. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Карлова В.В. Державна політика у сфері культури: сутність та особливості реалізації в сучасних умовах : автореф. дис. ... канд. наук держ. упр. : спец. 25.00.01 «Теорія та історія держ. упр.» / В.В. Карлова; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 2003. – 18 с.
6. Козлова В.А. Бібліотека сучасного суспільства: формування інноваційної політики / Бібліотечна орбіта Кіровоградщини: зб. ст. Вип. 5 / Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І. Чижевського; упоряд. : В.А. Козлова. – Кіровоград, 2012. – 226 с.
7. Малімон В.І. Культурна політика держави як чинник реформування суспільства : автореф. дис. ... канд. наук із держ. упр. : 25.00.02 / В.І. Малімон; Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу. – Івано-Франківськ, 2011. – 20 с.
8. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27 січня 1995 р. № 32/95-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр.
9. Публічні бібліотеки України в контексті соціокультурного простору регіону : основні положення програми та методика проведення дослідження / уклад. Т.І. Богуш, Л.М. Любаренко, О.А. Мاستіпан ; наук. ред. З. Савіна ; Нац. парлам. б-ка України. – Київ, 2016. – 32 с.
10. Публічні бібліотеки України як місце доступу громадян до інформаційних технологій та Інтернету : матеріали дослідження / УБА. – К., 2008. – 133 с.
11. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В.П. Трощинський, В.А. Скуратівський, Е.М. Лібанова та ін.] ; за заг. ред. В.П. Трощинського, В.А. Скуратівського : у 2 ч. – К. : НАДУ, 2010. – Ч. 2. – 244 с.
12. Фесенко Н.С. Державне регулювання розвитку культури на регіональному рівні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми держ. упр.» / Н.С. Фесенко; Харків. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Х., 2006. – 18 с.
13. Чміль Г. Візуалізація реального в сучасному культурному просторі: монографія / Г.П. Чміль, Н.С. Корабльова. – К. : Ін-т культурології НАМУ, 2013. – 256 с.
14. Чукут С.А. Генеза духовної культури: управлінський вимір : монографія / С.А. Чукут. – К. : УАДУ, 1999. – 256 с.

Притуп Е. Ф. Состояние библиотечной сети как показатель культурного развития регионов Украины

Статья посвящена исследованию современного состояния библиотечной сети на региональном уровне. Охарактеризован уровень обеспеченности библиотеками в разрезе регионов. Раскрыты основные проблемы библиотечных учреждений в городской и сельской местности. Указаны недостатки действующей системы финансирования библиотечного дела в Украине. Рассмотрены особенности подготовки квалифицированных библиотечных кадров. Определены приоритетные направления государственной политики по совершенствованию деятельности библиотек на региональном уровне.

Ключевые слова: библиотечная сеть, культурное развитие, культурная политика государства, регион, региональный аспект.

Prytup O. Status library network as an indicator cultural development regions of Ukraine

In article modern state library network at regional level are investigated. Level of provision libraries in regions are characterize. The basic problem of library institutions urban and rural areas are disclosed. An shortcomings of modern system of funding libraries in Ukraine are listed. The features of training of qualified library staff are considered. The need to expand priority functions of libraries are revealed, define a new socio-cultural orientation of library, which is in cooperation library with society. The basic directions of international cooperation in field of library level are investigated. The priority directions of public policy on improvement of library activities at regional level are defined.

Key words: *library network, cultural development, cultural policy of state, region, regional aspect.*